

Správa o používaní biozložiek v motorových palivách za rok 2016

1. Vnútrotný trh SR s motorovými palivami

Zákonom číslo 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej "zákon o OZE"), bola zabezpečená transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/30/ES z 23. apríla 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o kvalitu automobilového benzínu, motorovej nafty a plynového oleja a zavedenie mechanizmu na monitorovanie a zníženie emisií skleníkových plynov, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 1999/32/ES, pokiaľ ide o kvalitu paliva využívaného v plavidlách vnútrozemskej vodnej dopravy, a zrušuje smernica 93/12/EHS.

V roku 2016 bolo do voľného daňového obehu umiestnených 102,981 PJ motorových palív, z toho biozložky predstavovali 5,62 %.

Program biopalív bol v roku 2016 realizovaný ako:

- primiešavanie esterov pri výrobe motorovej nafty v kvalite podľa STN EN 590, resp. motorová nafta s prímiesou esterov v kvalite podľa EN 590 bola na domáci trh uvádzaná z dovozu;
- primiešavanie ETBE (etyltercbutyléter) a bioetanolu pri výrobe motorového benzínu v kvalite podľa STN EN 228 s následným uvádzaním tohto výrobku na domáci trh.

Na trhu SR s pohonnými látkami sa uplatňovali biopalivá 1. generácie ako nízko percentuálne zmesi biozložiek s uhl'ovodíkovými palivami, distribuované prostredníctvom existujúcej infraštruktúry (distribučný systém a predajné miesta).

Povinnosť uvádzať biopalivá na domáci trh bola pre rok 2016 ustanovená v § 14a ods. 1 písm. a) zákona o OZE referenčnou hodnotou na úrovni 5,5 %, pričom minimálny obsah biopalív v každom litri jednotlivého druhu pohonných látok je ustanovený v prílohe č. 1 zákona o OZE. Týmto vyplynula pre dotknuté podnikateľské subjekty povinnosť uvádzať na trh biopalivá v množstve zodpovedajúcom tejto referenčnej hodnote, vypočítanej z energetického obsahu z celkového množstva motorových palív súvisiacich s jeho podnikateľskými aktivitami za rok 2016.

Plnenie programu biopalív uvádza nasledovná tabuľka:

Tovarová komodita	rok 2014		rok 2015		rok 2016	
	Benzín, (t; m ³)	517 203	689 391	521 491	695 239	543 752
ETBE, (t; m ³)	24 830	32 398	32 177	41 984	31 654	41 302
Obsah ETBE v zmesi, (% obj.)	-	4,70	-	6,04	-	5,70
Bioetanol, (t; m ³)	22 640	28 721	15 794	20 036	15 164	19 237
Obsah bioetanolu v zmesi (% obj.)*	-	4,17	-	2,88	-	2,65
Referenčné hodnoty (% biozložiek na energetický obsah benzínu)	4,34	-	3,90	-	3,63	-
Nafta, (t; m ³)	1 639 024	1 964 527	1 854 824	2 219 748	1 872 326	2 240 866
Estery, (t; m ³)	116 299	132 031	134 096	152 236	132 758	150 717
Obsah esterov v zmesi, (% obj.)	-	6,72	-	6,86	-	6,73
Referenčné hodnoty (% esterov na energetický obsah nafty)	6,17	-	6,28	-	6,16	-
Celkové referenčné hodnoty (% biozložiek na energetický obsah motorových palív)	5,73	-	5,76	-	5,62	-

Zdroj štatistických údajov:

Informácie z „Hlásení o plnení povinnosti uvádzať na trh pohonnú látku s obsahom biopalív“, podľa zákona o OZE – údaje za komodity benzín a nafta, údaje za komodity estery, ETBE a bioetanol údaje za r. 2014, r. 2015 a r. 2016.

Energetický podiel biozložiek v roku 2016 bol vypočítaný na základe údajov uvedených v prílohe III. smernice o OZE 2009/28/ES.

Prepočty údajov za rok 2016 podľa RED 2009/28/ES:

Motorové palivo/bio	množstvo v tonách	vyjadrenie v PJ	Vyjadrenie v toe
automobilový benzín	473 521	21,316	510 370
motorová nafta	1 723 348	74,769	1 786 604
ETBE	31 654	1,140	27 217
bioetanol	15 164	0,409	9 779
MERO	132 758	4,912	117 322

1 toe = 41,868 GJ (The [IEA/OECD](#) define one toe to be equal to 41.868 [GJ](#)¹¹ or 11.63 [MWh](#))

2. Legislatívny rámec pre uvádzanie biopalív na trh v roku 2016

- Uvádzanie biopalív na trh s motorovými palivami bolo v roku 2016 ustanovené zákonom o OZE.

Z platného znenia tohto zákona vyplýva, že

- podľa § 14a ods. 1 právnická osoba alebo fyzická osoba podľa odseku 2 je povinná uvádzať na trh pohonnú látku s obsahom biopalív v referenčnej hodnote vypočítanej z energetického obsahu celkového množstva pohonných látok uvedených na trh, ktorá je
 - a) 3,8 % do 31. decembra 2011,
 - b) 3,9 % do 31. decembra 2012,
 - c) 4 % do 31. decembra 2013,
 - d) 4,5 % do 31. decembra 2014,
 - e) 5,5 % do 31. decembra 2015,
 - f) 5,5 % do 31. decembra 2016,
 - g) 5,8 % do 31. decembra 2017,
 - h) 7,2 % do 31. decembra 2018,
 - i) 7,5 % do 31. decembra 2019,
 - j) 8,5 % do 31. decembra 2020.

- podľa § 14a ods. 3 právnická osoba alebo fyzická osoba podľa odseku 2 je povinná plnenie povinnosti podľa odseku 1 zabezpečiť prostredníctvom pohonných látok s obsahom biopalív, pričom minimálny obsah biopalív v každom litri jednotlivého druhu pohonných látok je ustanovený v prílohe č. 1 a to nasledovne:

Tabuľka č. 1: Minimálny objem biopaliva v motorovej naftě kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 19 41, 2710 19 45 a 2710 19 49

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
biodiesel	5,2 %	5,3 %	5,4 %	6,8 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %	9,7 %	10,1 %	11,5 %

Tabuľka č. 2: Minimálny objem biopaliva v motorovom benzíne kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bioetanolová zložka	3,1 %	3,2 %	3,3 %	4,1 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %	5,9 %	6,2 %	7,0 %
Minimálny podiel bioETBE	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %
- z toho objem bioetanolovej zložky (47 %)	1,41 %									

Na účely zákona o OZE sa právnickou osobou alebo fyzickou osobou podľa § 14a ods. 2 rozumie právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá:

- a) uvádza do daňového voľného obehu¹ podľa osobitného predpisu na území Slovenskej republiky pohonnú látku,
- b) prepravuje na územie Slovenskej republiky pohonnú látku mimo pozastavenia dane na podnikateľské účely,²

¹ - § 2 ods. 1 písm. i) zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení zákona č. 482/2009 Z. z.

² - § 31 zákona č. 98/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- c) dováža na územie Slovenskej republiky pohonné látky z tretích štátov,³
- d) je iná ako podľa osobitného predpisu⁴, ak uvádza na trh pohonné látky iným spôsobom, ako je uvedený v písmenách a) až c).

- podľa § 2 ods. 4 sa na účely zákona o OZE pohonnou látkou vyrobenou z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len biopalivo) rozumie

- a) bioetanol, ktorým je etanol vyrobený z biomasy,
- b) biodiesel, ktorým je ester vyrobený z rastlinného oleja alebo živočíšneho tuku⁵,
- c) bioplyn vyrobený z biomasy,
- d) biometanol, ktorým je metanol vyrobený z biomasy,
- e) biometán vyrobený z biomasy,
- f) biodimetyléter, ktorým je dimetyléter vyrobený z biomasy,
- g) bioetyltercbutyléter, z bioetanolu vyrobený etyltercbutyléter s obsahom bioetanolu 47 % objemu,
- h) biometyltercbutyléter, z biometanolu vyrobený metyltercbutyléter s obsahom biometanolu 36 % objemu,
- i) syntézou vyrobené uhl'ovodíky alebo zmesi takýchto uhl'ovodíkov vyrobené z biomasy,
- j) biovodík, ktorým je vodík vyrobený z biomasy,
- k) čistý rastlinný olej, olej vyrobený z olejnatých rastlín lisovaním, extrahovaním alebo podobným postupom, surový alebo rafinovaný, ale chemicky nemodifikovaný vrátane odpadových rastlinných olejov,
- l) iná látka vyrobená z biomasy, ak sa používa na dopravné účely.

➤ Zákon č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov
Z platného znenia tohto zákona vyplýva, že

- podľa § 19 ods. 6 prevádzkovateľ daňového skladu, ktorým je podnik na výrobu minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm. a) a d), je oprávnený na základe povolenia na výrobu zmesi v prítomnosti osoby poverenej colným úradom vyrábať minerálny olej ako zmes

- a) minerálneho oleja kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 12 41, 2710 12 45 a 2710 12 49 a biogénnej látky uvedenej v § 4 ods. 7 písm. c) alebo minerálneho oleja kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49 a biogénnych látok uvedených v § 4 ods. 7 písm. c) a d),
- b) minerálneho oleja kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 15, 2710 20 17, 2710 20 19, a biogénnej látky uvedenej v § 4 ods. 7 písm. a).

- podľa § 6 ods. 1 písm. a) a d) je sadzba dane ustanovená nasledovne:

- a) motorový benzín kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 12 41, 2710 12 45, 2710 12 49 s obsahom biogénnej látky
 - 1. do objemu ustanovenom v osobitnom predpise 550,52 eura/1 000 l,
 - 2. v objeme ustanovenom v osobitnom predpise a viac 514,50 eura/1 000 l,

³ - § 13 ods. 1 písm. h) a § 29 zákona č. 98/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁴ - § 19 až 20 a 25 zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov a § 18 a 22 zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov.

⁵ - STN EN Kvapalnú ropnú výrobu. Metylestery mastných kyselín (FAME) pre vznietové motory a na vykurovanie. Požiadavky a skúšobné metódy (656531).

- d) plynový olej kódu kombinovanej nomenklatúry 2710 19 43, 2710 19 46, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 11, 2710 20 15, 2710 20 17 a 2710 20 19 s obsahom biodiesla
1. do objemu ustanovenom v osobitnom predpise	386,40 eur/1 000 l,
2. v objeme ustanovenom v osobitnom predpise ⁶ a viac	368,00 eur/1 000 l.
- podľa § 4 ods. 7 biogénnou látkou sa rozumie kvapalná biogénna látka alebo plynná biogénna látka vyrobená z biomasy, ktorou je
- a) biodiesel, ester kódu kombinovanej nomenklatúry 3826 00 10 vyrobený z rastlinného oleja alebo živočíšneho tuku, alebo použitého odpadového oleja rastlinného pôvodu alebo živočíšneho pôvodu,
 - b) čistý rastlinný olej, olej vyrobený z olejnatých rastlín lisovaním, extrahovaním alebo podobným postupom, surový alebo rafinovaný, ale chemicky nemodifikovaný kódu kombinovanej nomenklatúry 1507 až 1518,
 - c) bioetyltercbutyléter, z bioetanolu vyrobený etyltercbutyléter kódu kombinovanej nomenklatúry 2909 19 10 s obsahom bioetanolu 47 % objemu,
 - d) bioetanol, lieh kódu kombinovanej nomenklatúry 2207 20 00 s obsahom alkoholu najmenej 99,7 % objemu,
 - e) bioplyn, plyn určený na energetické účely vznikajúci z biomasy fermentáciou.

2.1. Štátna podpora v oblasti biopalív v roku 2016

Podpora využívania biopalív bola realizovaná v roku 2016 zákonom č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov, nižšou sadzbou dane pre motorový benzín a plynový olej s obsahom biogénnej látky v objeme ustanovenom § 14a ods. 3 a v prílohe č. 1 zákona o OZE.

⁶ - § 14a ods. 3 a príloha č. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. v znení zákona č. 492/2010 Z. z.

3. Prehľad o plnení zákona o OZE v roku 2016

Dňa 1. januára 2011 nadobudol účinnosť zákon č. 492/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon o OZE. Týmto zákonom boli stanovené referenčné hodnoty pre obsah biopalív v pohonných látkach vypočítané z energetického obsahu pre roky 2011 až 2020, pričom ich hodnoty sú uvedené v kapitole č. 2 materiálu.

Dňa 1. januára 2012 nadobudol účinnosť bod 42 v čl. I zákona č. 136/2011 Z. z. (ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), ktorý zaviedol podmienku o kritériách trvalej udržateľnosti pre biopalivá započítavané do výpočtu referenčnej hodnoty pre príslušný rok.

Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 21. júla 2011 č. 271/2011 Z. z. boli ustanovené kritériá trvalej udržateľnosti a ciele na zníženie emisií skleníkových plynov z pohonných látok.

Dňa 1. augusta 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 173/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 204/2013 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým boli upravené minimálne povinné podiely biopaliva v motorovej naftě pre roky 2016 a 2017.

V roku 2016 sa na účely odseku 1 § 14a zákona o OZE do výpočtu referenčnej hodnoty započítavali len biopalivá, ktoré spĺňali kritériá trvalej udržateľnosti podľa vyššie uvedenej vyhlášky č. 271/2011 Z. z.

Informácia o uvádzaní biopalív na vnútorný trh SR s motorovými palivami

Realizácia programu biopalív pokračovala aj v roku 2016 a uskutočňovala sa reťazcom podnikateľských subjektov „pestovateľ/chovateľ – spracovateľ – výroba biozložiek a motorových palív – distribútor – spotrebiteľ/zákazník“ ako:

- primiešavanie esterov pri výrobe motorovej nafty v kvalite STN EN 590, resp. motorová nafta s prímiesou esterov v kvalite EN 590 bola na domáci trh uvádzaná z dovozu;
- primiešavanie ETBE (etyltercbutyléteru) a bioetanolu pri výrobe motorového benzínu v kvalite STN EN 228 s následným uvádzaním tohto výrobku na domáci trh.

Realizácia programu biopalív je kvantifikovaná ako plnenie referenčnej hodnoty pre biopalivá, ustanovenej hodnotou 5,5 % pre rok 2016. Skutočne dosiahnuté plnenie referenčnej hodnoty za rok 2016 je vyjadrené údajom 5,62 % energetického obsahu z celkového množstva motorového benzínu a motorovej nafty. V množstvách a v energetickom vyjadrení to uvádza text a tabuľka uvedená v bode 1 tejto správy.